

Zákaz mobilů ve školách může pomoci, sám ale nestačí, říká děkan FPE

24.7.2026 - Michal Švec | Západočeská univerzita v Plzni

Vláda podpořila návrh na zákaz používání mobilů během výuky a debata o jejich místě ve školách znovu sílí. Co mohou přísnější pravidla skutečně změnit? O pozornosti, dopadech zákazu a fungování sociálních sítí mluví děkan Fakulty pedagogické ZČU Pavel Mentlík.

Proč jsou mobily ve školách problémem? Jde o samotnou technologii?

Mobil sám o sobě není ani dobrý, ani špatný. Problém vzniká ve chvíli, kdy osobní telefon představuje během výuky paralelní proud podnětů, který neustále přitahuje pozornost. Pokud máme mobil ve třídě, soupeříme s jedním z nejsofistikovanějších nástrojů pro zachycování lidské pozornosti, jaké kdy vznikly. Přepínání mezi výukou a telefonem přitom zatěžuje pracovní paměť a může zhoršovat výkon.

Znamená to, že by mobily neměly být součástí výuky?

Digitální nástroje mohou mít pozitivní přínos, pokud je jejich použití promyšlené, sleduje didaktický cíl a řídí je vyučující. Platí to například pro interaktivní aplikace nebo hlasovací systémy. Je třeba rozlišovat mezi mobilem používaným jako pracovní nástroj a osobním telefonem odvádějícím pozornost. Nejlepší strategií je udržet telefon mimo pozornost žáků a využít ho pouze tehdy, když má jeho použití jasný vzdělávací cíl.

Je tedy podle Vás řešením plošný zákaz?

Zákaz může výrazně zlepšit podmínky pro učení během vyučovacích hodin, protože omezí rozptylování pozornosti. Některé výzkumy zaznamenaly lepší výsledky zejména u žáků, kterým se už předtím dařilo hůře. Jiné popsaly také pokles šikany a souvisejících jevů. Formální zákaz ale není zázračným řešením. Záleží na jeho podobě, vymahatelnosti, kultuře školy i kvalitě výuky. Zákaz také může pomoci ředitelům a učitelům nastavit ve škole pravidla a vysvětlit rodičům závažnost této problematiky. Je však třeba říci, že zákaz nevyřeší případné psychické problémy dětí ani dospívajících.

I tomu se výzkumy věnují?

Ano, současné důkazy takovou souvislost jednoznačně nepotvrzují. Žáci ve školách s přísnějšími pravidly používali mobily méně, nevykazovali ale lepší psychickou pohodu ani nižší úzkost. Zásadní je celkový čas strávený na telefonech a sociálních sítích. Škola může jejich používání omezit během části dne, nemůže ale sama ovlivnit večery, noci nebo víkendy.

Na co se mají školy po zavedení přísnějších pravidel připravit?

První týdny a měsíce podle zahraničních studií nemusí být jednoduché. Po zahájení důsledného vymáhání pravidel může vzrůst počet konfliktů a kázeňských problémů. Podle jedné zahraniční studie se situace uklidnila až během druhého roku, kdy se ale projevilo také zlepšení docházky a studijních výsledků. Důslednost je proto zásadní, pro školy ale bude náročná. Je třeba doplnit, že výsledky se vztahovaly na ekvivalent našeho druhého stupně a střední školy.

Nejsou tedy větším problémem samotné sociální sítě?

Sociální sítě samy o sobě také nejsou jednoznačně škodlivé. Mohou pomáhat udržovat vztahy, sdílet zkušenosti, učit se od druhých nebo vytvářet komunity. Rozhodující je způsob jejich návrhu a používání. Některé platformy, které mají obchodní model zaměřený na výnosy z reklamy, často pracují s nepravidelnými odměnami, okamžitou zpětnou vazbou, viditelnými počty reakcí,

personalizovaným obsahem nebo nekonečným rolováním. Využívají mechanismy vyplývající z lidské přirozenosti. Opakované vrácení se k sociálním sítím proto nelze vysvětlovat pouze slabou vůlí nebo nedostatkem kázně.

Co by tedy měly školy dělat?

Zákaz lze chápat jako začátek cesty, nikoliv jako její cíl. Následovat by měla kvalitní výuka, smysluplné přestávky, podpora pohybu a mezilidských vztahů a především rozvoj digitální gramotnosti. Učitelé a žáci by měli rozumět tomu, proč je obtížné přestat s rolováním, proč „lajky“ ovlivňují hodnocení obsahu a proč negativní nebo osobně přizpůsobené informace přitahují větší pozornost. Teprve když tyto mechanismy rozpoznají, mohou se vědomě rozhodovat, zda se jimi nechají vést. Bylo by dobré, kdyby takové porozumění děti a dospívající získávali ve školách. Nejde pouze o mediální nebo digitální gramotnost, ale o poznání principů vlastního učení a o sebeovládání.

Více na blogu TeachVision:

- [Mobily ve škole: problém technologií, nebo problém pozornosti?](#)
- [Mobily ve škole: Co čeká školy po zákazu mobilů?](#)
- [Co by měl učitel vědět o fungování sociálních sítí – 1. část](#)

<https://info.zcu.cz/Zakaz-mobilu-ve-skolach-muze-pomoci--sam-ale-nestaci--rika-dekan-FPE/clanek.jsp?id=9833>